

Η αγωνία χιλιάδων γονέων για έναν δάσκαλο παράλληλης στήριξης

/ [Γενικά Θέματα](#) / [Εκπαίδευση](#)

Δήμητρα Τριανταφύλλου

Γονείς και εκπαιδευτικοί μιλούν για μεγάλες ελλείψεις καθώς έχουν τοποθετηθεί μόλις 9.500 δάσκαλοι ειδικής αγωγής, όταν οι αιτήσεις στα ΚΕΔΑΣΥ φτάνουν τις 20.000. Τι απαντά το υπουργείο Παιδείας

Τα τέσσερα χρόνια που είναι στη ζωή μας ο Κωνσταντίνος, ποτέ δεν ένιωσα να αντιμετωπίζεται σαν παιδί κατώτερου Θεού, ενώ στο σχολείο οι δασκάλες του τον αγκάλιασαν. Το λέω και συγκινούμαι. Οσον αφορά όμως τη βοήθεια από το κράτος, υπάρχουν μεγάλες ελλείψεις». Η Κωνσταντίνη Στεφανίδου, μητέρα δύο παιδιών και κάτοικος του χωριού Επτάμυλοι στις Σέρρες είναι μία από τους πολλούς γονείς, που φέτος έχουν έρθει αντιμέτωποι με το πρόβλημα της έλλειψης δασκάλων ειδικής αγωγής στα δημόσια σχολεία.

Η αγωνία που νιώθει, βλέποντας τον τετράχρονο γιο της, ο οποίος έχει διαγνωστεί με σύνδρομο Down, να υποστηρίζεται αποσπασματικά, αντικατοπτρίζει στην πραγματικότητα ένα πρόβλημα διαχρονικό. Φέτος μάλιστα οι μαθητές που

χρειάζονται στήριξη στο κομμάτι της ειδικής αγωγής, έχουν φτάσει τους 20.000 -βάσει των αιτήσεων που έχουν γίνει από τους γονείς- αλλά μέχρι στιγμής έχουν τοποθετηθεί για αυτές τις ανάγκες 9.500 εκπαιδευτικοί.

Πώς διαρθρώνεται όμως το σύστημα της ειδικής αγωγής στη χώρα μας; Αρμόδιος φορέας για να εξετάσει εάν ένα παιδί αντιμετωπίζει κάποιο μαθησιακό/αναπτυξιακό ζήτημα και χρειάζεται γνωμάτευση ως προς το σε ποιο σχολείο και με τι υποστήριξη πρέπει να φοιτήσει, είναι τα ΚΕΔΑΣΥ (Κέντρα Διάγνωσης Αξιολόγησης Συμβουλευτικής και Υποστήριξης) ως αποκεντρωμένες υπηρεσίες του υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, οι οποίες υπάγονται στις Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης.

Η γνωμάτευση των ΚΕΔΑΣΥ καθορίζει αν ένα παιδί πρέπει να φοιτήσει σε τυπικό ή ειδικό σχολείο. Στη δεύτερη περίπτωση αποφασίζεται αν θα παρακολουθεί παράλληλα ένα τμήμα ένταξης μόνο του ή μαζί με άλλους συμμαθητές που αντιμετωπίζουν κάποια μαθησιακή διαταραχή ή θα ακολουθήσει το πρόγραμμα παράλληλης στήριξης. Σε αυτή την περίπτωση, ο μαθητής έχει έναν δικό του δάσκαλο -εκτός από αυτόν που διδάσκει όλους τους υπόλοιπους μαθητές- που τον υποστηρίζει μέσα και έξω από την τάξη.

Η κ. Στεφανίδου έκανε αίτηση στο ΚΕΔΑΣΥ τον περασμένο Δεκέμβριο. Το παιδί εξετάστηκε ύστερα από έξι μήνες. Η απόφαση ήταν πως λόγω καλής αντιληπτικής ικανότητας μπορεί να ξεκινήσει σε τυπικό νηπιαγωγείο με την παρουσία ειδικού βοηθητικού προσωπικού (όπως ονομάζεται η παράλληλη στήριξη στο νηπιαγωγείο).

«Κάθε Πέμπτη και Παρασκευή, όταν η ειδική βοηθός πηγαίνει σε άλλο σχολείο, πρέπει εγώ ή ο σύζυγος να φεύγουμε από την εργασία μας και να πηγαίνουμε στο νηπιαγωγείο για να βοηθάμε τον γιο μας».

Το νηπιαγωγείο βρίσκεται στην Οινούσσα, ένα χωριό κοντά στους Επτάμυλους. Την ημέρα του Αγιασμού, οι εκπαιδευτικοί ενημέρωσαν την κ. Στεφανίδου πως ο γιος της θα «μοιράζεται» την ειδική βοηθό με ένα παιδί που φοιτά σε νηπιαγωγείο άλλου χωριού. Αντί για πέντε ημέρες που ορίζει η γνωμάτευση, το παιδί της έχει ειδική βοηθό τις τρεις.

Τι σημαίνει όμως αυτό στην πράξη; «Κάθε Πέμπτη και Παρασκευή, όταν η βοηθός πηγαίνει στο άλλο σχολείο, πρέπει εγώ ή ο σύζυγος να φεύγουμε από την εργασία μας και να πηγαίνουμε στο σχολείο, για να βοηθάμε το παιδί με τις ανάγκες για τουαλέτα, μιας και οι γενικοί νηπιαγωγοί απαγορεύεται να το κάνουν αυτό για ένα παιδί με ειδικές ανάγκες. Αν συνεχιστεί έτσι η κατάσταση είτε εγώ είτε ο σύζυγός μου θα πρέπει να αφήσουμε τη δουλειά μας».

«Έχουμε γνωμάτευση για παράλληλη στήριξη σε τυπικό σχολείο. Ακόμα δεν έχει έρθει εκπαιδευτικός και έτσι αναγκαστήκαμε να πληρώνουμε για την ώρα ιδιώτη εκπαιδευτικό».

Τις τελευταίες ημέρες, ολοένα και περισσότεροι γονείς γίνονται μέλη ομάδων στο Facebook, προκειμένου να ανταλλάσσουν πληροφορίες για τις ελλείψεις στα σχολεία της περιοχής τους και να πιέσουν για περισσότερες προσλήψεις εκπαιδευτικών. Μάλιστα, κάποιοι, έχουν αναθέσει τις υποθέσεις σε δικηγόρους, ενώ κάποιοι άλλοι έχουν προσφύγει στην Κομισιόν.

«Η κόρη μου πηγαίνει στο 10ο Δημοτικό Αγίου Δημητρίου στην Αθήνα. Ο εκπαιδευτικός για παράλληλη στήριξη από τη Γ' δημοτικού όταν και πήραμε γνωμάτευση για διαταραχές αυτιστικού φάσματος, από το ΚΕΔΑΣΥ, αλλάζει κάθε χρόνο. Αυτό δεν είναι η καλύτερη λύση για την περίπτωση της παρότι όλες οι δασκάλες ήταν εξαιρετικές. Τώρα στην ΣΤ' τάξη ακόμα δεν έχει έρθει εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης», λέει στην «Κ» ο Διονύσης Σαμέ, πατέρας δύο παιδιών.

«Έχω ένα αγοράκι στην πρώτη δημοτικού, το οποίο βρίσκεται στο φάσμα του αυτισμού. Ακόμα δεν έχει έρθει εκπαιδευτικός και έτσι αναγκαστήκαμε να πληρώνουμε για την ώρα ιδιώτη εκπαιδευτικό, μιας και το παιδί φοβάται, ανάμεσα στα άλλα, να πάει τουαλέτα», μας είπε και η Παναγιώτα Τζιαγκάλου, η οποία μένει με την οικογένειά της στα Διαβατά.

Γνωματεύσεις που έρχονται έπειτα από χρόνια και ιδιώτες δάσκαλοι παράλληλης στήριξης

Σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς ειδικούς αγωγής, οι οποίοι βιώνουν το πρόβλημα από πρώτο χέρι μέσα στα σχολεία, το θέμα δεν εξαντλείται μόνο στις ελλείψεις των εκπαιδευτικών -αναπληρωτές κατά βάση- αλλά αφορά στην ίδια την ουσία της αντιμετώπισης της ειδικής αγωγής στη χώρα μας.

Διευθυντής σε σχολείο στα βόρεια προάστια, με πτυχίο στην ειδική αγωγή, αναφέρει πως αυτήν τη στιγμή στο σχολείο δεν λειτουργούν τμήματα ένταξης. «Ηρθε μια εκπαιδευτικός στην αρχή της χρονιάς αλλά ζήτησε αμέσως άδεια άνευ

αποδοχών για να κάνει μεταπτυχιακό. Καθώς είχε το δικαίωμα, την πήρε», σημειώνει.

«Οι εκπαιδευτικοί μοιράζουν τις ώρες για αυτά τα παιδιά. Πρακτικά αυτό σημαίνει πως η εργασία τους δεν γίνεται σωστά. Το μοίρασμα οδηγεί σε “αλχημείες”».

Στους 200 περίπου μαθητές που φοιτούν στο σχολείο, περίπου 15 περιμένουν να λειτουργήσουν τμήματα ένταξης, ενώ 9 βρίσκονται σε καθεστώς παράλληλης στήριξης. Οι δάσκαλοι που υπάρχουν για αυτές τις θέσεις στο σχολείο είναι μέχρι στιγμής έξι.

«Οι εκπαιδευτικοί μοιράζουν τις ώρες για αυτά τα παιδιά. Πρακτικά αυτό σημαίνει πως η εργασία τους δεν γίνεται σωστά. Το μοίρασμα οδηγεί σε “αλχημείες”. Για παράδειγμα ένας εκπαιδευτικός που έχει αναλάβει δύο παιδιά, πολλές φορές χρειάζεται, στα διαλείμματα, να αφιερωθεί στο ένα παιδί αν παρουσιάζει εκρήξεις θυμού την ώρα του παιχνιδιού και έτσι “αφήνει” το άλλο μόνο του στην τάξη» εξηγεί ο εκπαιδευτικός.

Υπάρχουν φορές που χρειάστηκε διευθυντής σχολείου να καλέσει στο αρμόδιο ΚΕΔΑΣΥ και να πιέσει προσωπικά για να εξεταστεί ο φάκελος του παιδιού.

Αναφέρει ακόμα πως δεν είναι λίγα τα παιδιά που μπαίνουν σε τμήμα ένταξης χωρίς να έχουν τη διάγνωση του ΚΕΔΑΣΥ. Οπως τονίζουν γονείς και εκπαιδευτικοί, οι καθυστερήσεις αυτές οφείλονται στην υποστελέχωση των Κέντρων, στα οποία σε μεγάλο βαθμό εργάζονται αναπληρωτές δάσκαλοι.

Στα τμήματα ένταξης με μια πρώτη γνωμάτευση από παιδοψυχιατρικό τμήμα δημόσιου νοσοκομείου Παίδων ή κάποιου ιδιωτικού κέντρου και με τον αριθμό της αίτησης στα ΚΕΔΑΣΥ, τα περισσότερα παιδιά καταφέρνουν να μπουν σε αυτά τα τμήματα.

Στις περιπτώσεις της παράλληλης στήριξης όμως η γνωμάτευση του ΚΕΔΑΣΥ, είναι απαραίτητη. «Υπάρχουν φορές που έχει χρειαστεί ένας διευθυντής να καλέσει στο αρμόδιο ΚΕΔΑΣΥ και να πιέσει προσωπικά για να εξεταστεί ο φάκελος του παιδιού», εξηγεί ο εκπαιδευτικός.

Οι σχολικοί θρίαμβοι της Δάειρας: Όταν το τυπικό σχολείο «αγκαλιάζει» ένα παιδί με αναπηρία

Ο ίδιος υποστηρίζει ακόμα πως η παράλληλη στήριξη είναι ένα μοντέλο που δεν αποδίδει ικανοποιητικά στην πράξη. Οπως εξηγεί: «Δημιουργήθηκε για να λύσει ένα πρόβλημα με το οποίο ήρθε αντιμέτωπο το κράτος πρόνοιας τα τελευταία χρόνια. Η παράλληλη στήριξη δεν εφαρμόζει όμως τη συμπερίληψη στην πράξη,

αφού δεν υπάρχει ένα σαφές δομημένο πρόγραμμα. Με τον κατακερματισμό δε της εργασίας των εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής, η δουλειά τους συχνά καταλήγει να θυμίζει απλώς φύλαξη του παιδιού».

«Πολλοί γονείς σκέφτονται πως τα ειδικά σχολεία είναι ένα πάρκινγκ “δύσκολων” παιδιών, τα οποία δεν προωθούν τη συμπερίληψη. Από το γεγονός όμως ότι το ειδικό σχολείο είναι πράγματι ένας απαρχαιωμένος τρόπος εκπαίδευσης, μέχρι το να βρίσκεται ένα παιδί με υπολογίσιμο μαθησιακό ή αναπτυξιακό πρόβλημα στην τάξη ενός τυπικού σχολείου, υπάρχει μεγάλη απόσταση. Ούτε αυτή η πρακτική κάνει τελικά πράξη τη συμπερίληψη», προσθέτει ο εκπαιδευτικός.

Η κ. Τζιαγκάλου συμφωνεί με αυτή την παρατήρηση. «Το παιδί μου δεν είναι για ειδικό σχολείο. Θα το καταστρέψει. Δεν είναι όμως ούτε και για το τυπικό. Γονείς με παιδιά σαν το δικό μου, θέλουν απλώς άλλα σχολεία, άλλου τύπου εκπαίδευση», λέει η ίδια.

Εκπαιδευτικός θεατρικής αγωγής σε σχολείο στην Καλλιθέα, σημειώνει πως καθώς και εκεί περιμένουν να καλυφθούν τα κενά ειδικής αγωγής, παραδίδει το μάθημά της και σε ένα τμήμα με δύο παιδιά που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού. Η ίδια προσπαθεί να κάνει το μάθημά της χωρίς την παρουσία εξειδικευμένου εκπαιδευτικού. Μάλιστα, όπως λέει, σε μία περίπτωση δεν ήξερε τι να κάνει σε ένα ξέσπασμα που είχε ο ένας από τους δύο μαθητές.

Τι απαντά το υπουργείο Παιδείας

Ο Γιάννης Κατσαρός, γενικός γραμματέας του υπουργείου Παιδείας, δεν αρνείται το πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί με τα φετινά κενά. «Εχουμε 20.000 αιτήσεις στα ΚΕΔΑΣΥ και σε πρώτη φάση έχουν τοποθετηθεί 9.500 δάσκαλοι ειδικής αγωγής. Όμως στο τέλος του μήνα, αρχές Οκτώβρη θα τοποθετηθούν άλλοι 7.000 εκπαιδευτικοί», σημείωσε μιλώντας στην «Κ»

Για τις υπόλοιπες κενές θέσεις επισημαίνει πως το υπουργείο Παιδείας έχει εκδώσει πρόσφατα εγκύκλιο, με την οποία προτείνεται σχολικά τμήματα, στα οποία φοιτούν παραπάνω από ένας μαθητές που χρειάζονται παράλληλη στήριξη, να καλύπτονται από έναν δάσκαλο ειδικής αγωγής, όπου αυτό είναι εφικτό και με τη σύμφωνη γνώμη ΚΕΔΑΣΥ, διευθυντή σχολείου και σχολικών συμβούλων. Αν δεν είναι δόκιμο, θα καταβάλλεται προσπάθεια να έρθει και άλλος εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης.

Στο τέλος του μήνα, αρχές Οκτώβρη θα τοποθετηθούν άλλοι 7.000 εκπαιδευτικοί οι οποίοι θα είναι αποκλειστικά για την ειδική αγωγή.

«Η αλήθεια είναι ότι και το υπουργείο επιθυμεί καλύτερα αποτελέσματα στη

λειτουργία της παράλληλης στήριξης. Φέτος θα εκδώσουμε πιο σαφείς οδηγίες. Τα τμήματα ένταξης έχουν μπει σε έναν σωστό δρόμο», αναφέρει ο κ. Κατσαρός και προσθέτει: «Η αλήθεια είναι ότι οι γνωματεύσεις των ΚΕΔΑΣΥ για παιδιά που χρειάζονται στήριξη, αυξάνονται κάθε χρόνο. Δεν μπορούμε να αμφισβητήσουμε την επιστημονική δουλειά των ΚΕΔΑΣΥ και είναι χάρη στη δουλειά τους που τα μαθησιακά προβλήματα εντοπίζονται πολύ πιο έγκαιρα σε σχέση με περασμένες δεκαετίες. Οι ευρωπαϊκές οδηγίες άλλωστε, είναι να μην οδηγούνται εύκολα τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες σε ειδικά σχολεία. Οι χώρες καλούνται να παύσουν σταδιακά τη λειτουργία τους, προωθώντας διαρκώς την κουλτούρα της ένταξης. Αρα, αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να βελτιώνουμε διαρκώς την ειδική αγωγή στα τυπικά σχολεία».

Τέλος, ο κ. Κατσαρός σημειώνει πως το υπουργείο καταβάλλει προσπάθεια για να ενισχύσει τα ΚΕΔΑΣΥ με μόνιμο προσωπικό, έτσι ώστε να γίνει πιο άμεση και αποτελεσματική η δουλειά τους.

kathimerini.gr